ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 12ης Ιουλίου 1985

σχετικά με μια διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ
(IV/4204 Velcro-Aplix)

(Το γαλλικό κείμενο είναι το μόνο αυθεντικό)

(85/410/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962 πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης (ΕΟΚ) [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχωρήσεως της Ελλάδας, και ιδίως τα άρθρα 3 και 5,

την κοινοποίηση που υπέβαλε η εταιρεία Velcro France, Paris, που απέκτησε στη συνέχεια την επωνυμία Aplix SA (στο εξής Aplix), στις 30 Ιανουαρίου 1963, σχετικά με μια σύμβαση μεταβιβάσεως δικαιωμάτων που η εταιρεία Overseas Textile Machinery, ΕΠΕ, (στα δικαιώματα της οποίας υποκαταστάθηκε μετά την 16η Φεβρουαρίου 1959 η Aplix) συνήψε στις 14 Οκτωβρίου 1958 με την εταιρεία Velcro SA (στο εξής Velcro), η έδρα της οποίας ευρίσκεται στη Nyon, Ελβετίας,

την καταγγελία που απηύθυνε στην Επιτροπή στις 10 Νοεμβρίου 1984, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17, η Velcro, ενεργώντας από κοινού με την εταιρεία Velcro Europe BV (στο εξής Velcro Europe), εγκατεστημένη στο Haaksbergen, Κάτω Χώρες, με σκοπό να διαπιστωθεί ότι οι ρήτρες της κοινοποιηθείσας συμβάσεως συνιστούν παραβάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1,

την απόφαση της Επιτροπής της 26ης Ιουνίου 1984, να κινήσει τη σχετική διαδικασία στην υπόθεση αυτή,

αφού έδωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις αιτιάσεις της Επιτροπής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 παράγραφος 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17, σε συνδυασμό με το κανονισμό αριθ. 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής της 25ης Ιουλίου 1963 σχετικά με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου [2], και αφού έλαβε υπόψη της τις γραπτές απαντήσεις των επιχειρήσεων Aplix και Velcro καθώς και την ακρόαση των επιχειρήσεων αυτών που πραγματοποιήθηκε στις 25 Οκτωβρίου 1984,

μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα πραγματικά και νομικά περιστατικά:

Α. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. Η κοινοποιηθείσα συμφωνία

Η σύμβαση της 14ης Οκτωβρίου 1958 διαλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 της συμβάσεως, η Velcro παραχωρεί στην Aplix τα αποκλειστικά δικαιώματα κατασκευής και εκμετάλλευσης της ευρεσιτεχνίας που αφορά ένα δέσιμο Crochets-Crochets, για το οποίο έχει παραχωρηθεί στη Γαλλία το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 064 360. Η Aplix εξουσιοδοτείται κατ' αποκλειστικότητα να εκμεταλλεύεται την ευρεσιτεχνία στα εδάφη της Γαλλίας, του Μαρόκου και της Τυνησίας, καθώς και σε όλες τις χώρες που αποτελούν μέρος της Union Economique Française.

   Η Aplix αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκμεταλλεύεται τις ευρεσιτεχνίες, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Velcro ή, γενικότερα, να κατασκευάζει ένα προϊόν τεχνικά ισοδύναμο (άρθρο 5). Αναλαμβάνει επίσης την υποχρέωση, σε αντάλλαγμα των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και της χορηγούμενης τεχνικής συνδρομής, να καταβάλλει στη Velcro ένα κατ' αποκοπή ποσό και ένα πάγιο τέλος υπό τη μορφή ορισμένου ποσού οφειλόμενου επί της καθαρής τιμής πωλήσεως, εκτός εργοστασίου. Υπάρχει εγγύηση ενός ελάχιστου ποσού, ετησίως, από τα τέλη για την Velcro, η οποία έχει το δικαίωμα να ελέγχει τους λογαριασμούς παραγωγής και πωλήσεων της Aplix.

2. Σύμφωνα με το πρώτο και δεύτερο εδάφιο του άρθρου 6, η Aplix αναλαμβάνει την υποχρέωση να πωλεί με την ονομασία «Velcro» όλα τα προϊόντα που προκύπτουν από την εφαρμογή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Η χρήση του σήματος Velcro παραχωρείται στην Aplix δωρεάν.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 8, η Aplix είναι ελεύθερη να πωλεί τα προϊόντα που αποτελούν το αντικείμενο της συμβάσεως στις χώρες όπου η Velcro δεν έχει ακόμη παραχωρήσει αποκλειστικά δικαιώματα.

   Σε καμία περίπτωση τα προϊόντα αυτά δεν μπορούν να εξαχθούν άμεσα ή έμμεσα στις χώρες που καλύπτονται από δικαιώματα που έχει παραχωρήσει η Velcro (άρθρο 2).

4. Σύμφωνα με το άρθρο 19, η σύμβαση, η οποία άρχισε να ισχύει στις 14 Οκτωβρίου 1958, παραμένει σε ισχύ σε όλη τη διάρκεια ισχύος των σχετικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή, στη διάρκεια ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που, ενδεχομένως, αποκτώνται στον ίδιο τομέα.

   Το άρθρο 7 προβλέπει ότι, κατά τη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως, η Aplix αναλαμβάνει τα έξοδα που αφορούν τη διατήρηση σε ισχύ των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για τα παραχωρηθέντα εδάφη, καθώς και των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που, ενδεχομένως, αργότερα να αποκτώντο στον τομέα της «εφευρέσεως» και τα οποία η Aplix θα ζητούσε να χρησιμοποιήσει. Επίσης, ορίζεται στην πρώτη πρόταση του άρθρου 9, ότι τα μέρη αναλαμβάνουν την

(1) ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
(2) ΕΕ αριθ. 127 της 20. 8. 1963, σ. 2268/63.

υποχρέωση να κοινοποιούν αμοιβαία κατά τη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως, αμελλητί και πλήρως, όλες τις τελειοποιήσεις που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν πάνω στην ευρεσιτεχνία, χωρίς καμία αποζημίωση του ενός από το άλλο.

Τέλος, από τις τροποποιήσεις της συμβάσεως, της 17ης Νοεμβρίου 1958, της 29ης Μαΐου 1972 και της 10ης Δεκεμβρίου 1973, που συμφώνησαν η Aplix και η Velcro, προκύπτει ότι στο αρχικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, που αναφερόταν στη σύμβαση και έπαυσε να ισχύει στις 12 Οκτωβρίου 1972, προστέθηκαν τα ακόλουθα διπλώματα ευρεσιτεχνίας:

α) διπλώματα ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 182 436 και 1 188 714, που καλύπτουν τη μέθοδο κατασκευής μιας ταινίας με θηλιές και ενός δεσίματος άγκιστρα με θηλιές, που έπαυσαν να ισχύουν αντίστοιχα στις 9 Αυγούστου και 15 Δεκεμβρίου 1977·

β) δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 2 015 550, που καλύπτει ένα μηχανισμό δεσίματος με μεταλλικά άγκιστρα, και το οποίο θα παύσει να ισχύει στις 11 Αυγούστου 1989. Τα μέρη, εν τούτοις δεν αμφισβητούν ότι η τροποποίηση της 10ης Δεκεμβρίου 1973 έγινε προκειμένου, να δοθεί στην Aplix η δυνατότητα να παρεμβαίνει σε αγωγές για απομίμηση που ασκεί η Velcro κατά τρίτων στη Γαλλία.

Στις τροποποιήσεις αυτές, τα μέρη υπενθυμίζουν ότι στη σύμβαση της 14ης Οκτωβρίου 1958, ορίζεται ότι η παραχώρηση αποκλειστικών δικαιωμάτων συμπεριλαμβάνει όλα τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που, ενδεχομένως, να αποκτηθούν αργότερα στον τομέα της ευρεσιτεχνίας, και συμφωνούν ότι τα προαναφερόμενα διπλώματα ευρεσιτεχνίας συμπεριλαμβάνονται, εξίσου, στην παραχώρηση των αποκλειστικών δικαιωμάτων.

Άλλα διπλώματα ευρεσιτεχνίας αποκτήθηκαν από τη Velcro ή από επιχειρήσεις του ομίλου της στη Γαλλία. Σύμφωνα με την Aplix, η Velcro αθέτησε αυτή τη συμβατική υποχρέωσή της μη κοινοποιώντας της το σύνολο αυτών των ευρεσιτεχνιών.

5. Η Aplix αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραγγέλλει όλο το υλικό κατασκευής, τα μηχανήματα και τα εξαρτήματά τους, που, ενδεχομένως, να έχει ανάγκη, αποκλειστικά στο εργοστάσιο αργαλειών για την ύφανση ταινιών Jakob Müller, στο Frick, Ελβετίας (άρθρο 6, τρίτη πρόταση).

6. Η Aplix αναλαμβάνει επίσης την υποχρέωση να μη χρησιμοποιεί τους αργαλειούς αλλού, πέραν από τα παραχωρηθέντα εδάφη (άρθρο 6, τέταρτη πρόταση).

7. Σύμφωνα με το άρθρο 12, η Aplix υποχρεούται, στη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως, να μην κατασκευάζει ή εκμεταλλεύεται κανένα άλλο δέσιμο που θα μπορούσε να ανταγωνίζεται την παραχωρηθείσα εφεύρεση· Επίσης, η Velcro αναλαμβάνει την υποχρέωση να μην ανταγωνίζεται την Aplix άμεσα ή έμμεσα στον τομέα αυτό και, ειδικότερα, να μη γνωστοποιήσει σε καμία από τις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις τις εφευρέσεις της.

8. Ορίζεται επίσης ότι αν η Aplix πραγματοποιούσε στον τομέα της συμβάσεως μια εφεύρεση που θα μπορούσε να τύχει διπλώματος ευρεσιτεχνίας, και για την οποία στη συνέχεια αποκτούσε διπλώματα ευρεσιτεχνίας στη Γερμανία, Αγγλία, Ολλανδία και Ηνωμένες Πολιτείες, το σχετικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θα φρόντιζε να το αναλάβει η ίδια η Velcro, ή θα της παραχωρείτο. Στον εφευρέτη ή στον δικαιοδόχο του θα κατεβάλετο μια δίκαιη αποζημίωση. Θα παραχωρείτο επίσης στους άλλους δικαιοδόχους της VELCRO το δικαίωμα να χρησιμοποιούν την εφεύρεση (άρθρα 9,2ο και 3ο εδάφιο, και 15), όπως ακριβώς η Aplix θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τις ενδεχόμενες εφευρέσεις των άλλων δικαιοδόχων ή της Velcro.

9. Το άρθρο 17 προβλέπει την προσφυγή σε διαιτησία για όλες τις διαφορές που, ενδεχομένως, να προκύψουν κατά την ερμηνεία και εφαρμογή της συμφωνίας, ρυθμίζει δε τις σχετικές λεπτομέρειες.

II. Οι ενδιαφερόμενες στην υπόθεση αυτή επιχειρήσεις

1. Η εταιρεία Velcro SA (Velcro), που διέπεται από το ελβετικό δίκαιο και συνεστήθη από τον MG de Mestral, μηχανικό, ο οποίος συνεισέφερε όλα τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας του, δεν είχε μέχρι το 1977 καμια δραστηριότητα παραγωγής και πωλήσεως των σχετικών προϊόντων. Εκμεταλλευόταν τα δικαιώματα της παραχωρώντας άδειες εκμεταλλεύσεως και ασκώντας στη διάρκεια των τελευταίων ετών διάφορες δικαστικές προσφυγές κατά των απομιμήσεων, μεταξύ άλλων στις Κάτω-Χώρες και τη Γαλλία. Εκτός από την άδεια εκμεταλλεύσεως που παραχωρήθηκε στην επιχείρηση Aplix, άλλες τέτοιες άδειες παραχωρήθηκαν στο εσωτερικό της Κοινότητας στις εξής εταιρείες: Ausonia Spa για την Ιταλία, Gottlieb Binder για την Γερμανία, Van Damme & Cie NV για τη Benelux και Selectus Ltd για το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία και τη Δανία. Όλες αυτές οι συμβάσεις, που έχουν συναφθεί πριν από το 1963, κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή και έχουν λήξει, εκτός από τη σύμβαση που έχει συναφθεί με την Selectus Ltd. Όλα τα βασικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας της Velcro που κατατέθηκαν σε όλες τις χώρες της Κοινότητας, έχουν στο μεταξύ παύσει να ισχύουν.

Επειδή δεν μπορούσε να προσφέρει επαρκή τεχνική συνδρομή, η Velcro συνέστησε μαζί με τους δικαιοδόχους της – οι οποίοι εν τω μεταξύ είχαν χρησιμοποιήσει την τεχνική βοήθεια που τους είχε προσφέρει ο κατασκευαστής αργαλειών Jakob Müller – ένα σύνδεσμο ερευνών, ονομαζόμενο στην αρχή Eavil, μετά Dinco, ο οποίος διαλύθηκε το 1971.

Το κεφάλαιο της Velcro κατέχει μετά το 1969 η εταιρεία των Ολλανδικών Αντιλλών Velcro Industries NV, Curaçao, εταιρεία Holding του ομίλου Velcro, στον οποίον ανήκουν, επίσης, μεταξύ άλλων η Velcro Usa Inc., αμερικανός δικαιοδόχος της Velcro SA, η Canadian Velcro, η Velcro Νέας Ζηλανδίας και η Velcro Europe BV. Κυριότερη δραστηριότητα του ομίλου αυτού, ο οποίος διαθέτει μονάδες παραγωγής για αγγράφες (δεσίματα) Velcro στις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά, τις Ινδίες και την Νέα Ζηλανδία, είναι η εκμετάλλευση των αγγραφών Crochets-Boucles (άγγιστρα-θηλειές) με το σήμα της Velcro σε μεγάλο αριθμό χωρών, μεταξύ των οποίων ήδη από μερικά χρόνια, των ευρωπαϊκών χωρών.

2. Η Velcro Europe BV, εταιρεία του ομίλου Velcro, συνεστήθη 1977 στο Haaksbergen των Κάτω Χωρών, ως κέντρο παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων Velcro στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι αγγράφες που κατασκευάζονται στο Haaksbergen με το σήμα της Velcro και εξάγονται από τις Κάτω Χώρες αποτελούν προϊόντα κοινοτι-

καταγωγής, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 749/78 της Επιτροπής [1], και τούτο επειδή η αξία των εισαγόμενων από τις Ηνωμένες Πολιτείες υφασμάτων που χρησιμοποιούνται από τη Velcro Europe, δεν υπερβαίνει το καθοριζόμενο από τον κανονισμό αυτό ποσοστό της αξίας του τελικού προϊόντος. Μετά το 1984, οι αγγράφες της Velcro Europe κατασκευάζονται, εξ ολοκλήρου, μέσα στην κοινή αγορά.

3. Το εργοστάσιο κατασκευής αργαλειών, Jakob Müller, στο οποίο η Velcro είχε ήδη παραχωρήσει, με προηγούμενες συμφωνίες, την αποκλειστικότητα κατασκευής των αργαλειών και των άλλων αναγκαίων μηχανημάτων για την τελειοποίηση του προϊόντος της ευρεσιτεχνίας οριζόταν στη σύμβαση της 14ης Οκτωβρίου 1958, ως ο αποκλειστικός προμηθευτής του εν λόγω εξοπλισμού, μέρους του οποίου ήταν αντικείμενο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που έχουν στο μεταξύ παύσει να ισχύουν. Χάρη στον εφοδιασμό των δικαιοδόχων με εξοπλισμό από την Jakob Müller, η εταιρεία αυτή ανταμείφθηκε για τις προσπάθειές της να αναπτύξει τον εν λόγω εξοπλισμό. Εξάλλου, άλλοι κατασκευαστές, ιδίως στην Ευρώπη και την Άπω Ανατολή, είναι σε θέση τουλάχιστον από το 1977 να προμηθεύουν εξοπλισμό ανάλογο με αυτό της επιχείρησης Jakob Müller.

4. Η εταιρεία Aplix κατασκευάζει και πωλεί, εκτός από τις αγγράφες αυτόματου δεσίματος που αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο τμήμα του κύκλου εργασιών της, επενδύσεις τοίχων.

   Χάρη στην αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης της Velcro, η Aplix μπόρεσε να κινηθεί με επιτυχία στην αγορά πλαστικών αγγράφων της Γαλλίας, όπου διαθέτει, σήμερα δύο μονάδες παραγωγής. Η Aplix είναι κάτοχος αρκετών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και κατατεθειμένων εμπορικών σημάτων στη Γαλλία και σε άλλες χώρες. Εγκατέστησε ένα εργοστάσιο στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1982, ένα άλλο στην Ταϊβάν το 1984 και δημιούργησε θυγατρικές στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και στην Ιταλία το 1983, Μεταξύ 1978 και 1983, ο κύκλος εργασιών της Aplix τριπλασιάστηκε για να φτάσει, το 1984, σχεδόν σε · · γαλλικά φράγκα.

III. Τα προϊόντα

α) Η αγγράφα αυτόματου δεσίματος από υφαντική ύλη, που εμπορεύεται η Aplix με το σήμα Velcro ή, εν μέρει, μετά το 1977 με το δικό της σήμα Aplix, αποτελείται από μια ταινία που φέρει θηλειές, ονομαζόμενη στο εμπόριο «Astrakan» και από μια ταινία που φέρει άγγιστρα, ονομαζόμενη στο εμπόριο «Crochets». Οι δύο ταινίες είναι υφασμένες με νήμα πολυαμιδίου που αντέχει σε περισσότερους από 140 βαθμούς θερμοκρασίας. Πιέζοντας τη μια ταινία πάνω στην άλλη, τα άγγιστρα «πιάνουν» στις θηλειές του αστρακάν· διαχωρίζοντας τις ταινίες από το ένα άκρο, τα άγγιστρα όντας ελαστικά ανοίγουν ελευθερώνοντας τις θηλειές και επανέρχονται στην αρχική τους θέση, επειδή έχουν σχηματισθεί εν θερμώ.

   Η αγγράφα θηλειές-άγγιστρα (Boucles-Crochets) που σχηματίζεται με το συνδυασμό των δύο ταινιών είναι σύμφωνη με τη περιγραφή που αναφέρεται στα γαλλικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 182 436 και 1 188 714, που ονομάζονται βασικές ευρεσιτεχνίες και η ισχύς των οποίων έχει λήξει στη διάρκεια του 1977. Η αγγράφα αυτή είναι η μόνη την οποία έχει ποτέ θέσει στο εμπόριο η Aplix, όπως επίσης και κάθε άλλος δικαιοδόχος της Velcro.Η αγγράφα Crochets-Crochets, που προκύπτει από το συνδυασμό δύο ταινιών που φέρουν η μια και η άλλη άγγιστρα, είναι σύμφωνη με την περιγραφή του αρχικού γαλλικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 064 360, το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ, διότι δεν ανταποκρινόταν στις τεχνικές απαιτήσεις της αγοράς.

   Η Aplix δεν εκμεταλλεύεται διπλώματα βελτίωσης των ευρεσιτεχνιών που διαθέτει ακόμη και σήμερα η Velcro· ειδικότερα, δεν κατασκευάζει τις ταινίες με μεταλλικά άγγιστρα, που καλύπτονται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αριθ. 2 015 550, και για το οποίο έγινε η τροποποίηση της 10ης Δεκεμβρίου 1973.

   Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9, στόχος του οποίου είναι να περιέρχονται στην ιδιοκτησίας της Velcro τα ενδεχόμενα διπλώματα ευρεσιτεχνίας στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ολλανδία και τις Ηνωμένες Πολιτείες, που αφορούν τις βελτιώσεις που πραγματοποιεί η Aplix, η Velcro SA διαθέτει διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αφορούν εφευρέσεις που πραγματοποιήθηκαν από την Aplix και τον πρόεδρό της. Ορισμένα μόνο από τα διπλώματα αυτά έχουν αποτελέσει το αντικείμενο βιομηχανικής εκμετάλλευσης και για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

β) Ο μηχανισμός της αγγράφας Crochets-Boucles εμφάνιζε, την εποχή της πρώτης εκμετάλλευσης και εφαρμογής των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ορισμένα χαρακτηριστικά καινοτομίας πράγμα που συνεπαγόταν για την δικαιοδόχο σοβαρά τεχνικά προβλήματα και εμπορικά βάρη. Πράγματι, απλά και μόνο στο επίπεδο της παραγωγής του υλικού, έγινε αναγκαίο να γίνουν διάφορες τεχνικές τελειοποιήσεις που απαίτησαν χρόνο, και αρκετοί μήνες διέρρευσαν μεταξύ της εναρξεως ισχύος της συμβάσεως και της ενάρξεως της δοκιμαστικής παραγωγής. Στη Γαλλία, καθώς και στα υπόλοιπα εδάφη που καλύπτονται από παραχωρηθείσες άδειες εκμετάλλευσης, η βιομηχανική κατασκευή των αγγραφών Velcro δεν άρχισε πραγματικά παρά μόνο στο τέλος του 1960. Στο επίπεδο της εμπορίας, ήταν αναγκαίο να δημιουργηθεί ζήτηση ενός εντελώς νέου προϊόντος που διατίθετο με εμπορικό σήμα το οποίο δεν είχε προηγουμένως χρησιμοποιηθεί.

   Όπως προκύπτει από τα τεχνικά στοιχεία που κοινοποίησαν τα μέρη της συμβάσεως στη διάρκεια έρευνας της υποθέσεως, τα κυριότερα χαρακτηριστικά των αγγραφών Crochets-Boucles είναι ο μεγάλος αριθμός των θηλειών, η ιδιαίτερα μικρή φθορά στη χρήση τους, η δυνατότητα να στερεώνονται με ράψιμο, κόλληση, συγκόλληση ή συρραφή, πράγμα που επιτρέπει τη συναρμολόγηση με δυνατότητα στιγμιαίου διαχωρισμού διάφορων υλικών όπως ύφασμα, χαρτόνι, ξύλο, μέταλλο, γυαλί, δέρμα, κλπ., καθώς και η στερέωσή τους επάνω σε πλενόμενες ή στεγνοκαθαριζόμενες επιφάνειες. Τη μεγαλύτερη χρήση των αγγραφών αυτών παργματοποιούν, σε φθίνουσα σειρά, οι έμποροι και κατασκευαστές επίπλων και ειδών ενδύσεως, η βιομηχανία μέσων μεταφοράς και ο κλάδος δερμάτινων ειδών.

γ) Οι αγγράφες με το σήμα Velcro ή Aplix ευρίσκονται ανταγωνισμό με άλλους τύπους αγγραφών από υφαντική ύλη η τιμή των οποίων είναι κατώτερη λόγω, ιδίως, των

[1] ΕΕ αριθ. L 101 της 1. 4. 1978, σ. 7.

[2] Στο κείμενο της παρούσας απόφασης που δημοσιεύθηκε, ορισμένοι αριθμοί παρελήφθησαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του κανονισμού αριθ. 17 περί μη αποκαλύψεως επαγγελματικών απορρήτων.

παρωχημένων τεχνικών χαρακτηριστικών τους ή της διαφορετικής ποιότητας τους.

Η αγορά των αγγραφών από υφαντική ύλη μπορεί να θεωρηθεί ότι συναπαρτίζεται από δύο ομάδες προϊόντων με πολύ άνιση σπουδαιότητα:

— Αυτές που χρησιμοποιούν ολισθούμενο κλείστρο (φερμουάρ) που αντιπροσωπεύουν μια αγορά της τάξεως κατά 20 φορές, περίπου, μεγαλύτερης των αγγραφών με αυτόματο δέσιμο, και οι οποίες μπορούν να υποκαθιστούν τις τελευταίες σε περιορισμένο βαθμό μόνο, και

— Αυτές που δένουν αυτόματα και στις οποίες περιλαμβάνονται, εκτός των Velcro, αυτές που ονομάζονται «με μανιτάρια» (Mushroom), οι οποίες ανταγωνίζονται άμεσα τις αγγράφες Velcro, οι δυνατότητες χρήσης των οποίων είναι όμως περιορισμένες και η ποιότητά τους μη συγκρίσιμη (στο μέτρο που δεν αντέχουν σε θερμοκρασία βρασμού και δεν προσφέρονται παρά για πολύ περιορισμένες εφαρμογές).

Η γαλλική αγορά των αυτόματων αγγραφών (προϊόντα Crochets-Boucles και προϊόντα Mushroom) εκτιμάται σήμερα σε 22 εκατομμύρα μέτρα ταινίας, από τα οποία 8 εκατομμύρια μέτρα περίπου είναι ταινία Mushroom. Η Aplix κατέχει περίπου το [. . .]% της αγοράς αυτής· Σήμερα, εμπορεύεται κυρίως τις ταινίες Crochets-Boucles αποκλειστικά με το σήμα Aplix, και κατά τα λοιπά πωλεί τα προϊόντα Mushroom με το σήμα Fixa και τις νέες ταινίες δεσίματος από πλαστικό με το σήμα Plasti-Aplix.

Η εν λόγω αγορά ευρίσκεται σε ύφεση λόγω του ότι εμφανίστηκε πτώση στην κατανάλωση ταινών αυτομάτου δεσίματος στη βιομηχανία υποδημάτων.

Οι προμηθευτές της γαλλικής αγοράς σε ταινίες αυτομάτου δεσίματος είναι, εκτός της Aplix, η γερμανική εταιρεία Niedick, η ιαπωνική εταιρεία Kanebo, η ελβετική Kuny και η γαλλική Louison, που χρησιμοποιούν για τις ταινίες τους Mushroom, αντίστοιχα τα εμπορικά σήματα Brisa, Magicloth, Fix Velours και Cric Crac. Οι κατασκευαστές αυτοί πραγματοποιούν πωλήσεις εξίσου και στα άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας· στις χώρες αυτές η αγορά των αγγραφών Crochets-Boucles τροφοδοτείται από τη Velcro Europe NV και το δικαιοδόχο της Velcro, Selectus Ltd, επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν το σήμα Velcro, καθώς και από τους παλαιότερους εξουσιοδοτημένους κατασκευαστές της Velcro και την αμερικανική επιχείρηση 3 M.

IV. Η μεταξύ των μερών διαφορά

α) Στη διάρκεια συσκέψεως στη Γενεύη, που πραγματοποιήθηκε στις 31 Μαΐου και 1 Ιουνίου 1976, με όλους τους ευρωπαίους δικαιοδόχους της, η VELCRO τους γνωστοποίησε ότι, επειδή οι συμβάσεις περιείχαν αρκετές ρήτρες απαγορευόμενες από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με την απόφαση 76/29/ΕΟΚ/AOIP-Beyrard (1), οι συμβάσεις αυτές θα έπρεπε να αναθεωρηθούν εκ βάθρων. Η Velcro αναφέρθηκε επίσης στην πιθανότητα να καταγγελθούν οι συμβάσεις και να απαγορευθεί στους εξουσιοδοτημένους δικαιοδόχους της να χρησιμοποιούν το εμπορικό σήμα μετά τη λήξη ισχύος των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Από την ανταλλαγείσα μεταξύ Velcro και Aplix αλληλογραφία του Νοεμβρίου 1977 προκύπτει ότι, σύμφωνα με τη Velcro, η σύμβαση της 14ης Οκτωβρίου 1958 θα έπαυε να ισχύει ταυτόχρονα με τη λήξη ισχύος του γαλλικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 188 714, ήτοι στις 15 Δεκεμβρίου 1977.

Από τη πλευρά της, η Aplix αφού προσπάθησε μάταια να επιτύχει από τη Velcro μια άδεια εκμετάλλευσης του σήματος επί μακρό χρονικό διάστημα μετά την λήξη των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αντιδρούσε, ως προς αυτή την άποψη που εξέφραζε η Velcro, και βεβαίωνε ότι νομιμοποιείτο να μην καταβάλει τα ποσά των χρηματικών υποχρεώσεων που, ενδεχομένως, να είχε έναντι της τελευταίας. Ειδικότερα, υπεστήριζε ότι είχει υποστεί σοβαρή ζημία από το γεγονός της μη κοινοποίησης των διπλωμάτων τελειοποίησης των ευρεσιτεχνιών που κατείχε η Velcro και από την παράλειψη της τελευταίας να προβεί στις απαραίτητες διατυπώσεις για να καταχωρηθεί η άδεια εκμετάλλευσης αυτών των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στα αρχεία της INPI (Institut National de la Propriété Industrielle). Επίσης, απέκτησε τη σημερινή της επωνυμία, Aplix SA, αντί της εταιρικής επωνυμίας Velcro-France EPE, που χρησιμοποιούσε από το 1959 με τη συγκατάθεση της Velcro, και άρχισε να χρησιμοποιεί το εμπορικό σήμα Aplix. Τα μέρη, λόγω της διαφοράς αυτής αποφάσισαν να προσφύγουν σε διαιτησία, σύμφωνα με το άρθρο 17 της συμβάσεως, αλλά ουδέποτε υπήρξε διαιτητική απόφαση, καθώς οι διαιτητές έκριναν ότι θα πρέπει να περιμένουν την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την ισχύ της κοινοποιηθείσας επίμαχης συμβάσεως.

β) Στη συνέχεια, η Velcro, θεωρώντας ότι η Aplix είχε λάβει μια ολόκληρη σειρά μέτρων που απέβλεπαν στο να χάσει το σήμα Velcro το διακριτικό του χαρακτήρα – ιδίως επειδή τύπωνε στο επάνω μέρος των επιστολών της τη πρόταση: «ο μεγαλύτερος παραγωγός Velcro στην Ευρώπη» – έφερε τη διαφορά ενώπιον του πρωτοδικείου του Παρισιού, ισχυριζόμενη ότι υπάρχει αθέμιτος ανταγωνισμός και ζητώντας ταυτόχρονα από το δικαστήριο να διατάξει τη λύση της συμβάσεως με ευθύνη της Aplix.

Στην απόφασή του της 17ης Μαρτίου 1981, το γαλλικό δικαστήριο θεώρησε ότι η όλη διαφορά θα έπρεπε να λυθεί βάσει της ρήτρας διαιτησίας που περιλαμβάνεται στη συμφωνία που δεσμεύει τα μέρη και κήρυξε για το λόγο αυτό τον εαυτό του αναρμόδιο. Η εν λόγω απόφαση επικυρώθηκε από το εφετείο του Παρισιού με απόφασή του της 19ης Οκτωβρίου 1981· το εφετείο διευκρίνησε ότι η κοινοποιηθείσα στην Επιτροπή συμφωνία ισχύει προσωρινά και για όσο χρόνο η Επιτροπή δεν εκδίδει απόφαση, καθώς και ότι το εθνικό δικαστήριο οφείλει να την εφαρμόζει χωρίς να μπορεί κανείς να επικαλείται το άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΟΚ. Επίσης, ένα ολλανδικό δικαστήριο αποφάνθηκε με απόφαση λήψεως προσωρινών μέτρων, της 23ης Ιουνίου 1983, υπέρ της προσωρινής ισχύος της συμφωνίας και θεώρησε ότι οι ταινίες Crochets-Boucles που εξάγονται στις Κάτω Χώρες από ένα γάλλο μεταπωλητή της Aplix θα έπρεπε να θεωρηθούν ότι θεμιτά είχαν διατεθεί στο εμπόριο στη Γαλλία (από την Aplix) με το εμπορικό σήμα Velcro και με τη συγκατάθεση της Velcro SA.

γ) Εν τω μεταξύ, μετά από τις αιτήσεις που απηύθυνε η Επιτροπή για τη λήψη πληροφοριών, άρχισαν διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών, στις αρχές του 1979, με σκοπό να καταλήξουν σε συμβιβαστική συμφωνία με την

(1) ΕΕ αριθ. L 6 της 13. 1. 1976, σ. 8.

οποία θα λαμβάνονταν υπόψη οι τροποποιήσεις που οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν ζητήσει να επέλθουν στην κοινοποιηθείσα συμφωνία, ιδίως, η κατάργηση της εδαφικής αποκλειστικότητας που είχε παραχωρηθεί στην Aplix και οι ρήτρες αποκλειστικής προμήθειας και μη – ανταγωνισμού, η απαγόρευση για την Aplix να πραγματοποιεί εξαγωγές και η μεταβίβαση στη Velcro των ενδεχόμενων διπλωμάτων βελτίωσης ευρεσιτεχνιών της Aplix στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ολλανδία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το αίτημα για τις εν λόγω τροποποιήσεις επιβεβαιώθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, ιδίως, με τις επιστολές της 7ης Ιουνίου 1979 και της 16ης Νοεμβρίου 1981, που απηύθυνε αντίστοιχα στην Velcro και στην Aplix.

Παρά τις ορισμένες διακοπές, στη διάρκεια των οποίων η Velcro ζήτησε από την Επιτροπή να διατυπώσει αιτιάσεις, όσον αφορά την επίμαχη σύμβαση, οι διαπραγματεύσεις συνεχίστηκαν μεταξύ των μερών τουλάχιστον μέχρι το καλοκαίρι του 1982, πράγμα που φαίνεται μεταξύ άλλων, από τις επιστολές που απηύθυναν οι νομικοί σύμβουλοι των μερών στην Επιτροπή, στις 27 Ιουλίου και στις 17 Σεπτεμβρίου 1982. Εντέλει, οι διπραγματεύσεις αυτές δεν κατέληξαν, επειδή το καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη επέρριπτε την ευθύνη στο άλλο. Πάντως από την πλευρά της, η Aplix δήλωνε πάντοτε ότι ήταν διατεθειμένη να συμφωνήσει για την κατάργηση των ακόλουθων ρήτρων που είχαν τεθεί οι περισσότερες προς το συμφέρον του δικαιοπάροχου της συμβάσεως για την άδεια εκμετάλλευσης:

(i) απαγόρευση εξαγωγών προς τις χώρες που καλύπτονται με αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης της Velcro·

(ii) υποχρέωση αποκλειστικών προμηθειών από την εταιρεία Jakob Müller·

(iii) υποχρέωση της δικαιοδόχου να μεταβιβάσει στη Velcro τα δικαιώματά της επί των διπλωμάτων τελειοποιήσεως ευρεσιτεχνιών στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ολλανδία και τις Ηνωμένες Πολιτείες·

(iv) ρήτρα περί μη ανταγωνισμού, εκτός ό,τι αφορά τις χώρες που καλύπτονται από την άδεια εκμετάλλευσης, στις οποίες όμως δεν εφαρμόζεται η Κοινοτική νομοθεσία·

Πρέπει να σημειωθεί ότι, παρά την υποχρέωση μη ανταγωνισμού, η Aplix πράγματι εκμεταλλεύθηκε προϊόντα άμεσα ανταγωνιστικά των αγγραφών της Velcro, και συγκεκριμένα «αγγράφες-μανιτάρια» και αγγράφες που κατασκευάζονται με ανταγωνιστικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που είχε καταχωρίσει η Aplix το 1967.

δ) Ήδη από το 1979, η Velcro Europe πωλεί κατευθείαν τις αυτόματες αγγράφες με το σήμα Velcro σε γάλλους διανομείς. Σε επιστολή της, που απηύθυνε στις 4 Νοεμβρίου 1981 σε ένα από τους γάλλους διανομείς της, η Aplix αναφέρθηκε στο ότι θίγονται τα δικαιώματά της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, χωρίς πάντως να παρέχει διευκρινίσεις, και μάλιστα χωρίς να αναφέρεται στο σήμα Velcro ή στις αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων· επίσης, με επιστολές και Telex του μηνός Απριλίου 1983, προσήψε στη Velcro Europe το γεγονός ότι είχε εξάγει στη Γαλλία ορισμένες ταινίες που είχαν στερεωθεί με κόλληση, παραποιώντας έτσι μια βιομηχανική μέθοδο για την οποία η Aplix είχε λάβει δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στη χώρα αυτή το 1973. Στη συνέχεια, η Aplix εξήγησε στην Επιτροπή ότι είχε παρέμβει στο διανομέα αυτό με επιστολή της της 4ης Νοεμβρίου 1981 στη βάση ακριβώς αυτού του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Σύμφωνα με τη Velcro, η εν λόγω επιστολή φαίνεται να είναι, παρά τις νομικές προφυλάξεις, ως προς τη διατύπωσή της, ιδιαίτερα απειλητική και μπορούσε να στρέψει την πελατεία προς την Aplix, λόγω των απειλούμενων δικαστικών διώξεων.

ε) Στην απάντησή της προς την Επιτροπή, η Aplix υποστήριξε ότι η εν λόγω συμφωνία θα έπρεπε να παράγει αποτελέσματα τουλάχιστον μέχρι τις 11 Αυγούστου 1989, ημερομηνία κατά την οποία έληγε η ισχύς του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 2.015.550, για το οποίο επήλθε και η τροποποίηση της 10ης Δεκεμβρίου 1973. Πράγματι, η εν λόγω τροποποίηση έγινε με τους ίδιους όρους όπως και οι προηγούμενες τροποποιήσεις με τις οποίες είχε παραταθεί η ισχύς της συμφωνίας μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου 1977, χωρίς αμφισβητήσεις εκ μέρους της Velcro η οποία μέχρι τότε είχε εισπράξει τα δικαιώματά της. Ως εκ τούτου, η Aplix είχε το δικαίωμα να ζητήσει να παραταθεί μέχρι τις 11 Αυγούστου 1989 και η εδαφική της αποκλειστικότητα, που της είχε παραχωρηθεί με την αρχική σύμβαση.

Πάντως, διευκρίνισε ότι, λαμβανομένης υπόψη της αρχής που διατυπώθηκε από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην απόφαση του Centrafarm/Winthrop (1), δεν εμπόκειτο ποτέ να προσπαθήσει να αντιταχθεί στις εισαγωγές στο έδαφός της προϊόντων με το σήμα Velcro, τα οποία θα είχαν διοχετευθεί στο εμπόριο σε άλλο κράτος μέλος με το ίδιο σήμα είτε από το δικαιούχο του σήματος είτε με τη συγκατάθεσή του. Θεωρεί εντούτοις ότι η σύμβαση του 1958 της δίνει αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης του σήματος Velcro στη Γαλλία και ότι το αποκλειστικό αυτό δικαίωμα της επιτρέπει να αντιταχθεί νομίμως στην εισαγωγή στη γαλλική αγορά προϊόντων με το σήμα Velcro, τα οποία θα είχαν πωληθεί *κατευθείαν* από τη Velcro Europe σε γάλλους αγοραστές, χωρίς να έχουν προηγουμένως τεθεί για πρώτη φορά στο εμπόριο στις Κάτω χώρες. Πάντως φαίνεται ότι, πέρα από αυτό το θέμα αρχής που σταθερά επικαλείται, η Aplix πρακτικά δεν αντιτάχθηκε στις εισαγωγές με προέλευση τις Κάτω χώρες, εκτός από την περίπτωση της προαναφερόμενης επιστολής προς το γάλλο διανομέα που εφοδιάζεται από τη Velcro. Εξάλλου η Aplix, θεωρώντας ότι δεσμεύεται από την απαγόρευση εξαγωγών, δεν πραγματοποίησε ποτέ απευθείας πωλήσεις στις χώρες της ΕΟΚ που καλύπτονται από αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης της Velcro.

στ) Σε επιστολή της, της 11ης Ιουλίου 1983, που απηύθυνε στην Επιτροπή, η Velcro αμφισβητούσε ακόμη μια φορά το ότι κοινοποιηθείσα σύμβαση θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συνέχιζε να ισχύει μετά το Δεκέμβριο 1977. Με την ευκαιρία αυτή δήλωσε ότι δεν μπόρεσε να παραταθεί η ισχύς της συμβάσεως με την τροποποίηση της 10ης Δεκεμβρίου 1973, επειδή το σχετικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, αφενός, είχε παραχωρηθεί στην Aplix, κατόπιν αιτήσεως της τελευταίας, αποκλειστικά και μόνο για να μπορεί να παρέμβει σε μια δίκη που είχε προκαλέσει η Velcro για παραβίαση των δικαιωμάτων της από διπλώματα ευρεσιτεχνίας εναντίον της γαλλικής εταιρείας Decor, και αφετέρου, δεν επρόκειτο ποτέ να το είχε εκμεταλλευθεί.

(1) Απόφαση της 31. 10. 1974, υποθ. 16/74, Συλλογή 1974, σ. 1183.

Η Επιτροπή, προβαίνοντας παρακάτω στη νομική εκτίμηση των ρήτρων της κοινοποιηθείσας συμβάσεως βάσει των κανόνων ανταγωνισμού της συνθήκης ΕΟΚ, δεν προτίθεται να προδικάσει τη νομική εκτίμηση στην οποία, ενδεχομένως, να προβούν τα εθνικά δικαστήρια, όσον αφορά την παράταση της ισχύος της συμβάσεως αυτής με την τροποποίηση της 10ης Δεκεμβρίου 1973.

ζ) Κατά την ακρόαση της 25ης Οκτωβρίου 1984, τα συμβαλλόμενα μέρη επαναδιατύπωσαν τις βασικές θέσεις του. Ειδικότερα, η Aplix ζήτησε από την Επιτροπή να της αναγνωρίσει το δικαίωμα να αντιτάσσεται στις κατευθείαν εισαγωγές προϊόντων με το σήμα της Velcro στην περίπτωση που γίνει αποδεκτή από τα εθνικά δικαστήρια η ιδιότητά της ως αποκλειστικού δικαιοδόχου της συμφωνίας εκμεταλλεύσεως αυτού του εμπορικού σήματος.

Διαμαρτυρήθηκε για την έλλειψη συνεργασίας εκ μέρους της Velcro, όσον αφορά την κατάργηση των ρήτρων αποκλειστικής προμήθειας, απαγόρευσης των εξαγωγών, μη ανταγωνισμού και μεταβιβάσεως των δικαιωμάτων επί διπλωμάτων βελτίωσης ευρεσιτεχνιών, στο μέτρο που η κατάργηση των ρήτρων αυτών θα είχε επιτρέψει στην Επιτροπή να χορηγήσει απαλλαγή για τη σύμβαση, τουλάχιστον, όσον αφορά το παρελθόν. Εξάλλου, η Aplix εξέφρασε μια ακόμη φορά την επιθυμία της να καταλήξει με τη Velcro σε συμφωνία με την οποία να μη θίγονται οι κανόνες ανταγωνισμού. Η Velcro από την πλευρά της εξέφρασε την άποψη ότι η τροποποιητική συμφωνία της 10ης Δεκεμβρίου 1973 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως περαιτέρω συμφωνία βάσει της οποίας να μπορεί εγκύρως να παραταθεί η ισχύς της συμβάσεως του 1958, και τούτο επειδή στην τροποποίηση αυτή – όπως εξάλλου και στις προηγούμενες τροποποιήσεις – τα συμβαλλόμενα μέρη αναφέρονται ρητά στο άρθρο 19 της συμβάσεως του 1958 με την οποία τίθεται η αρχή της αυτομάτου παρατάσεως της ισχύος της.

Αμφισβήτησε επίσης το δικαίωμα της Aplix να χρησιμοποιεί το σήμα Velcro στη Γαλλία κατά τρόπο άμεσο ή έμμεσο μετά τη λήξη ισχύος των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας το Δεκέμβριο 1977, και απέκλεισε το ενδεχόμενο να εξευρεθεί βραχυπρόθεσμα κάποια συμβιβαστική λύση.

Β. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Ι. Περιεχόμενο της παρούσας απόφασης

Αντικείμενο της παρούσας απόφασης είναι μια σύμβαση της 14ης Οκτωβρίου 1958 στην οποία συμμετέχουν μόνο δύο επιχειρήσεις και η οποία κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού αριθ. 17, πριν από την 1η Φεβρουαρίου 1963. Πρόκειται, ως εκ τούτου, για σύμβαση η οποία, – αν υπάγεται στο άρθρο 85, παράγραφος 1, και πληροί τους όρους του άρθρου 85, παράγραφος 3 – μπορούσε να εξαιρεθεί αναδρομικά από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 6, εδάφιο 2 του κανονισμού αριθ. 17. Η Επιτροπή, πράγματι, δεν αποκλείει ότι για το διάστημα μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου 1977 ορισμένες ρήτρες της συμβάσεως θα μπορούσαν είτε να μην εμπέσουν στην απαγορευτική διάταξη του άρθρου 85 παράγραφος 1, καθώς οι συνθήκες θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την προστασία των επενδύσεων που έκανε η δικαιοδόχος στη Γαλλία μέχρι 15 Δεκεμβρίου 1977, ημερομηνία που στη συγκεκριμένη περίπτωση συμπίπτει με τη λήξη ισχύος των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Velcro στη Γαλλία, – είτε να τύχουν απαλλαγής βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3. Εντούτοις, η Επιτροπή θεωρεί ότι σήμερα, δεν υπάρχει πλέον λόγος να κριθεί η εγκυρότητα της σύμβασης του 1958 για το διάστημα πριν από τις 15 Δεκεμβρίου 1977, διάστημα κατά το οποίο τα μέρη εξετέλεσαν καλόπιστα την εν λόγω σύμβαση. Η Επιτροπή, εξάλλου, δεν έχει υπόψη της, για το διάστημα αυτό, καταγγελίες εκ μέρους τρίτων εκκρεμείς ενώπιόν της ή ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

Αντίθετα, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να αποφανθεί κατά πόσο είναι έγκυρη η σύμβαση για το διάστημα μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1977, διάστημα για το οποίο η Επιτροπή έλαβε καταγγελία εκ μέρους της Velcro SA και ενός από τους δικαιοδόχους της. Η Επιτροπή θεωρεί, εξάλλου, ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, μετά τη λήξη της ισχύος των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Velcro στη Γαλλία το Δεκέμβριο του 1977, εφαρμόζεται στη σύμβαση η απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1 και δεν μπορεί να επιτραπεί εξαίρεση βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3.

ΙΙ. Άρθρο 85 παράγραφος 1

Η σύμβαση της 14ης Οκτωβρίου 1958 για την παροχή αδείας εκμεταλλεύσεως, που συμπληρώθηκε από τις τροποποιητικές συμφωνίες της 17ης Νοεμβρίου 1958 και 29ης Μαΐου 1972 καθώς και, ενδεχομένως, της 10ης Δεκεμβρίου 1973, αποτελεί συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85. Η συμφωνία αυτή έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, μέσω των κατωτέρω εξεταζόμενων ρητρών· οι περιορισμοί που απορρέουν από αυτές έχουν αισθητές επιπτώσεις επί της σχετικής αγοράς αγγραφών, αν ληφθεί υπόψη το μερίδιο που κατέχει στη γαλλική αγορά η εταιρεία Aplix.

1. Οι διατάξεις της συμφωνίας που παρατίθενται στα σημεία 1 έως 8 στο τμήμα Α, Ι, συνιστούν, μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1977, περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

Σημεία 1 και 2: Έτσι όπως προβλέπεται από τη σύμβαση και εφαρμόζουν τα μέρη, η αποκλειστικότητα που παραχώρησε η Aplix καταργεί την ελευθερία της Velcro να εκμεταλλεύεται άμεσα στη Γαλλία, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αφορούν τις σχετικές αγγράφες και το εμπορικό σήμα Velcro, καθώς και να παρέχει άδειες εκμεταλλεύσεως σε άλλες επιχειρήσεις που, ενδεχομένως, ενδιαφέρονται για αυτά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και το εμπορικό σήμα, εμποδίζοντας έτσι το να ασκείται στη γεωγραφική αυτή περιοχή ένας ανταγωνισμός μεταξύ περισσοτέρων φορέων εκμετάλλευσης της ίδιας ευρεσιτεχνίας και του ίδιου σήματος.

Μια τέτοια συμβατική υποχρέωση επιβαλλόμενη στον κάτοχο δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας υπόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση, τουλάχιστον αφότου έπαυσαν να ισχύουν τα βασικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας, στην απαγορευτική διάταξη του άρθρου 85 παραγράφος 1. Πράγματι, αν υποτεθεί ότι η ισχύς της συμβάσεως είχε εγκύρως παραταθεί μέχρι του 1989 και η Aplix εκμεταλλευόταν μέχρι τότε τα ισχύοντα διπλώματα ευρεσιτεχνίας της Velcro, η αποκλειστικότητα για τέτοια διπλώματα ευρεσιτεχνίας δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η σύμβαση δεν είναι αφεαυτής ασυμβίβαστη με το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης παρά μόνο αν αφορούσε πλέον την εισαγωγή και την προστασία μιας νέας τεχνολογίας στο παραχωρούμενο έδαφος, κατά την

έννοια της αποφάσεως Mais του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1), πράγμα που δεν συμβαίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Η παραχωρηθείσα αποκλειστικότητα, έτσι όπως εφαρμόστηκε μέχρι σήμερα από τα μέρη, έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της ελευθερίας της Velcro να εμπορεύεται άμεσα στη Γαλλία όχι μόνο ενδεχόμενα νέα προϊόντα που προέρχονται από διπλώματα βελτίωσης ευρεσιτεχνιών που ισχύουν ακόμη, αλλά και τα προϊόντα που κατασκευάζονται με βασικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας που η ισχύς τους έχει λήξει και τα οποία είναι σήμερα τα μόνα που εκμεταλλεύονται τόσο η Aplix όσο και η Velcro. Η εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 σε αυτόν τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας δεν αποκλείεται από το γεγονός ότι τα προϊόντα αυτά διατίθενται στο εμπόριο με το σήμα Velcro του δικαιοπάροχου, και ότι η Aplix έχει αναλάβει την υποχρέωση, σύμφωνα με τη σύμβαση, να πωλεί, με το όνομα Velcro, όλα τα προϊόντα που προέρχονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Αφήνοντας κατά μέρος το γεγονός ότι η τέτοια χρησιμοποίηση του σήματος δεν προβλέφθηκε αποκλειστικά και μόνο υπέρ της Aplix, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι η εταιρεία Aplix αδίκως θεωρεί ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν απαιτεί την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων που φέρουν σήμα και έχουν ήδη τεθεί σε κυκλοφορία σε ένα άλλο κράτος μέλος.

Στην απόφασή του Hag (2) το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάνθηκε ότι το γεγονός της απαγορεύσεως εμπορίας, σε ένα κράτος μέλος, ενός προϊόντος που φέρει νομίμως σήμα, σε άλλο κράτος μέλος, για το λόγο ότι ένα ομοιότυπο σήμα με την ίδια καταγωγή υφίσταται στο πρώτο κράτος μέλος, είναι ασυμβίβαστο με τις διατάξεις της συνθήκης ΕΟΚ.

Από την απόφαση αυτή προκύπτει, σαφώς, ότι η παραχώρηση ενός εθνικού σήματος δεν έχει αποτελέσματα, όσον αφορά την εφαρμογή του δικαίου σημάτων, με άλλα λόγια, ούτε ο παραχωρών ούτε ο αποκτών ένα εθνικό σήμα δεν μπορούν να αντιταχθούν, με βάση το δικαίωμα αυτό, σε κατευθείαν εισαγωγές που πραγματοποιούνται από τον άλλο. Αν δεν επιτρέπεται να γίνεται επίκληση του δικαιώματος του σήματος έναντι τω άμεσων εισαγωγών ακόμη και όταν το σήμα έχει παραχωρηθεί ή έχει αποτελέσει το αντικείμενο άλλης μορφής μεταβιβάσεως του (αναγκαστική εκτέλεση ή απαλλοτρίωση), ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται α fortiori όταν το σήμα αποτελεί απλώς το αντικείμενο αδείας εκμεταλλεύσεως.

Από τη φύση και μόνο του εμπορικού σήματος είναι δυνατό λοιπόν να συναχθεί, ελλείψει οποιασδήποτε δικαιολόγησης της ανάγκης παροχής προστασίας ακόμη και μετά το Δεκέμβριο 1977 για την εισαγωγή του σήματος Velcro στη Γαλλία υπέρ της Velcro ή της Aplix, ένα δικαίωμα κατακερματισμού των εθνικών αγορών με απαγόρευση της εισαγωγής προϊόντων κατασκευασθέντων σε άλλο κράτος μέλος που φέρουν νομίμως το σήμα Velcro, που έχει επιθέσει ο ίδιος ο δικαιούχος του σήματος ή οποιοσδήποτε από τους δικαιοδόχους του. Το ότι γίνεται ενδεχόμενα αποδεκτή μια τέτοια προσβολή της ελευθερίας των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών μπορεί να αξιολογηθεί, στη συγκεκριμένη περίπτωση, μόνο βάσει των κριτηρίων που θεσπίζονται από το άρθρο 85 παράγραφος 3.

(1) Απόφαση της 8. 7. 1982, Συλλογή ΔΕΚ 1982, σ. 2015.

(2) Απόφαση της 3. 7. 1974, υποθ. 192/73, Συλλογή ΔΕΚ 1974, σ. 731.

Σημείο 3 Η απαγόρευση εξαγωγών εμποδίζει την Aplix να πωλεί τα προϊόντα της εκτός του παραχωρηθέντος εδάφους, στις χώρες όπου η Velcro παραχώρησε αποκλειστικές άδειες εκμετάλλευσης. Το γεγονός ότι μια αποκλειστική άδεια αποτελεί ακόμη το αντικείμενο εκμεταλλεύσεως στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία και τη Δανία εμποδίζει την Aplix από του να εξάγει κατευθείαν από τη Γαλλία στη χώρα αυτή τις δικές της αγγράφες Crochets-Boucles που έχουν κατασκευαστεί με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας της Velcro. Η Aplix ανέλαβε επίσης ρητά την υποχρέωση να μην προβεί σε τέτοιες εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο με τα σήμα Velcro μέσω συμβιβασμού με τον δικαιοδόχο της Velcro στο Ηνωμένο Βασίλειο, της Selectus Ltd στις 2 Νοεμβρίου 1983, ενώπιον του High Court of Justice, Chancery Division στο Λονδίνο.

Επίσης, όπως αναφέρεται και στην προαναφερόμενη απόφαση 76/29/ΕΟΚ/ΑΟΙΡ/Beyrard, από την ύπαρξη του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας του παραχωρούντος άδεια εκμεταλλεύσεως δεν απορρέει δικαίωμά του να απαγορεύει στο δικαιοδόχο του να εξάγει προς χώρες όπου ο ίδιος έχει παραχωρήσει άδεια εκμεταλλεύσεως. Η προστασία ενός δικαιοδόχου άδειας εκμεταλλεύσεως έναντι του ανταγωνισμού που ασκεί άλλος δικαιοδόχος, και η οποία παρέχεται με συμβατική απαγόρευση εξαγωγής ή εισαγωγής, συνιστά περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1. Επίσης, όπως εκτίθεται παραπάνω, ούτε η προσφυγή στο δικαίωμα του σήματος Velcro επιτρέπει μια τέτοια στεγανοποίηση των αγορών.

Σημείο 4 Η αυτόματη παράταση της διάρκειας ισχύος της συμβάσεως για την παραχώρηση άδειας εκμεταλλεύσεως με την επιβολή του μοναδικού όρου για την Aplix να αναλάβει το βάρος των εξόδων που αφορούν τη διατήρηση σε ισχύ των διπλωμάτων βελτίωσης της ευρεσιτεχνίας που θα ζητούσε να χρησιμοποιήσει, αποτελεί εμπόδιο στη δυνατότητα του παραχωρούντος την άδεια να αποδεσμευτεί από τις υποχρεώσεις του που περιορίζουν τον ανταγωνισμό, κατά τη λήξη της νομικής προστασίας των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Ο περιορισμός του ανταγωνισμού που προκύπτει απο την κατάργηση της δυνατότητας αυτής για τη Velcro είναι ακόμη σοβαρότερος, στο μέτρο που η συμφωνία δεν προβλέπει τη δυνατότητα πρόωρης καταγγελίας, εκτός από τις περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων της συμβάσεως. Όπως αναφέρεται και στην απόφαση 76/29/ΕΟΚ/ΑΟΙΡ/Beyrard, τα συμβαλλόμενα μέρη είναι ελεύθερα να προβλέπουν με ύστερες συμφωνίες τους την παράταση ισχύος της συμβάσεως· η Επιτροπή υποστηρίζει την αρχή σύμφωνα με την οποία η μονομερής παράταση της διάρκειας ισχύος της συμβάσεως δηλαδή ελλείψει χωριστών συμφωνιών, δεν είναι επιτρεπτή. Στη συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να σημειωθεί ότι η διάρκεια της σύμβασης παρατάθηκε νόμιμα μέχρι το Δεκέμβριο του 1977 με τις ειδικές συμφωνίες της 17ης Νοεμβρίου 1958 και 29ης Μαΐου 1972, που αφορούν τα λεγόμενα βασικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας που μόνο αυτά επέτρεψαν την αποτελεσματική εκμετάλλευση των αγγραφών Velcro.

Σημείο 5 Έτσι όπως ερμηνεύεται και εφαρμόζεται από τα συμβαλλόμενα μέρη, η υποχρέωση προμήθειας των αργαλειών, καθώς και των άλλων ειδών εξοπλισμού από την Fabriques de Metiers a Rubans Jacob Müller αφορά μόνο τα συγκεκριμένα είδη εξοπλισμού για την παραγω-

γή των αυτόματων αγγραφών, όπως πχ. οι αργαλειοί για την ύφανση των ταινιών ή τα εργαλεία κοπής για το σχηματισμό των αγγίστρων (Crochets). Από το 1977 τουλάχιστον, οπότε μπορεί να θεωρηθεί ότι υπήρχαν στην αγορά υποκατάστατα προϊόντα (βλέπε σημείο A, II, 3), μια τέτοια υποχρέωση στερεί το δικαιοδόχο από την ελευθερία εφοδιασμού του με όρους, ενδεχόμενα, πιο ευνοϊκούς από άλλους κατασκευαστές στην κοινή αγορά. Μια τέτοια υποχρέωση αφαιρεί από την δικαιοδόχο επιχείρηση την ελευθερία να προμηθεύεται υπό όρους, ενδεχομένως, πλέον ευνοϊκούς απο άλλους κατασκευαστές στο εσωτερικό της καινής αγοράς.

Η υποχρέωση αυτή έχει ως συνέπεια, πέρα από τον περιορισμό της ελευθερίας του δικαιοδόχου, μια μεταβολή στη θέση των τρίτων, ιδίως των κατασκευαστών αργαλειών, και μάλιστα μεταβολή αισθητή στο μέτρο που δεν έχουν πλέον τη δυνατότητα να προμηθεύουν ένα σημαντικό καταναλωτή.

Σημείο 6 Εξάλλου, η υποχρέωση να μη χρησιμοποιούνται οι αργαλειοί εκτός του παραχωρηθέντος εδάφους περιορίζει την ελευθερία της δικαιοδόχου επιχειρήσεως να κατασκευάζει σε άλλα κράτη μέλη πλην της Γαλλίας τις αγγράφες Velcro για τις οποίες έχει αποκτήσει άδεια εκμεταλλεύσεως της ευρεσιτεχνίας. Ο περιορισμός αυτός εμποδίζει την παραγωγή της σε χώρες της κοινής αγοράς, όπου τούτο θα ήταν ευνοϊκότερο.

Σημείο 7 Η υποχρέωση των συμβαλλομένων μερών να απέχουν από οποιαδήποτε πράξη ανταγωνισμού εμποδίζει τη δικαιοδόχο επιχείρηση και τον δικαιοπάροχο να πραγματοποιήσουν εργασίες έρευνας στους παράλληλους τομείς με αυτούς των παραχωρηθέντων δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, καθώς και να κατασκευάζουν και να εμπορεύονται σχετικά ανταγωνιστικά προϊόντα στη διάρκεια ισχύος της συμβάεως.

Σημείο 8 Η υποχρέωση της Velcro να αποκτήσει επ ονόματί της τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, που αφορούν ευρεσιτεχνίες βελτίωσης της Aplix που έχουν κατ' αρχήν κατοχυρωθεί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ολλανδία, συνιστά αδικαιολόγητη επέκταση των διπλωμάτων των οποίων έχει παραχωρηθεί η άδεια εκμετάλλευσης, λόγω του γεγονότος ότι στην περίπτωση αυτή χρησιμοποιούνται από τον δικαιοπάροχο δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας για να περιέρχονται στην κατοχή του ευρεσιτεχνίες τελειοποιήσεως που δημιούργησε, εν όλω ή εν μέρει, ο δικαιοδόχος του.

2. Οι ανωτέρω εξεταζόμενοι περιορισμοί του ανταγωνισμού είναι μετά τη λήξη της ισχύος των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας το Δεκέμβριο του 1977 φύσεως τέτοιας που να επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Η παραχωρηθείσα αποκλειστικότητα εμποδίζει την Velcro από του να εκμεταλλεύεται άμεσα τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και το εμπορικό σήμα της στη Γαλλία και, κατά συνέπεια, από του να πραγματοποιεί ενδεχομένως εξαγωγές προς ή από το έδαφος αυτό. Η απεριόριστη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών τουλάχιστον στο μέτρο που, όπως συμβαίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνδυάζεται με άλλες περιοριστικές ρήτρες που μπορούν να επηρεάζουν τις συναλλαγές αυτές. Η επιβαλλόμενη στη δικαιοδόχο επιχείρηση υποχρέωση να προμηθεύεται αργαλειούς και άλλο κατασκευαστικό εξοπλισμό από τον οριζόμενο στη σύμβαση προμηθευτή, εγκατεστημένο στην Ελβετία, της αποκλείει οποιαδήποτε δυνατότητα προμήθειας από άλλα κράτη μέλη και κατά συνέπεια περιορίζει το εμπόριο των προϊόντων αυτών μεταξύ της Γαλλίας και των άλλων κρατών μελών.

Οι περιορισμοί του δικαιώματος που παραχωρήθηκε στη δικαιοδόχο επιχείρηση, να κατασκευάζει τα προϊόντα μόνο στο γαλλικό έδαφος, της απαγορεύει τη μεταφορά του κέντρου παραγωγής ή τη δημιουργία νέων κέντρων σε άλλα κράτη μέλη. Η επιβαλλόμενη στα συμβαλλόμενα μέρη απαγόρευση να ενδιαφέρονται για ανταγωνιστικά προϊόντα, τους αφαιρεί τη δυνατότητα να εμπορεύονται τέτοια προϊόντα περαν από τα σύνορα των κρατών μελών ή να συνάπτουν για τέτοια προϊόντα συμφωνίες παροχής αδείας εκμεταλλεύσεως με επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών. Η απαγόρευση εξαγωγών απομονώνει τις αγορές ορισμένων άλλων κρατών μελών από τη γαλλική αγορά. Η υποχρέωση να μεταβιβάζονται στη Velcro ορισμένα ξένα διπλώματα βελτίωσης ευρεσιτεχνιών εμποδίζει τη δικαιοδόχο επιχείρηση από του να αποκτά ενδεχομένως την κυριότητα των διπλωμάτων που αναφέρονται σε αυτές τις βελτιώσεις ευρεσιτεχνιών, και κατά συνέπεια να τα εκμεταλλεύεται σε αυτά τα κράτη, κατά τρόπο άμεσο παραχωρώντας εκεί άδειες εκμεταλλεύσεως.

III. Άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ

Δυνάμει της παραγράφου 3 του άρθρου 85, οι διατάξεις της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου μπορούν να κηρυχθούν ανεφάρμοστες στις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που συμβάλλουν για τη βελτίωση της παραγωγής ή τη διανομή των προϊόντων ή την προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, χωρίς:

α) να επιβάλλονται στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμοί που δεν είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των στόχων αυτών,

β) να παρέχεται στις επιχειρήσεις αυτές η δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.

1. α) Στο μέτρο που η συμφωνία προβλέπει υπέρ της Aplix και για όλη την διάρκεια ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που έπαυσαν να ισχύουν το 1977, τις δεσμεύσεις του παραχωρούντος την άδεια να μην εκμεταλλεύεται ο ίδιος τα προϊόντα στη Γαλλία, καθώς και να μη παρέχει άλλες άδειες εκμετάλλευσης στο έδαφος αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι η συμφωνία αυτή έτυχε απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3, στην περίπτωση που δεν μπόρεσε να εξαιρεθεί από την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1, και στο μέτρο που στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν μέχρι το Δεκέμβριο του 1977 οι όροι που αναφέρονται στην απόφαση Mais, και ιδιαίτερα όσον αφορά την καινοτομία της τεχνολογίας, τις απαιτούμενες επενδύσεις και τις ευνοϊκές συνέπειες στον ανταγωνισμό με άλλα προϊόντα.

Πράγματι, μπορούμε να δεχτούμε ότι διευκολύνοντας την Aplix στην απόφασή της να αποδεχτεί τον κίνδυνο επενδύσεως κεφαλαίων στην εκμετάλλευση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας Velcro, και επιτρέποντας, ως εκ τούτου, την ανάπτυξη ενός νέου προϊόντος, δηλαδή των αγγραφών με αυτόματο δέσιμο, σε ανταγωνισμό με τους μηχανισμούς του τύπου φερμουάρ, η παραχωρηθείσα αποκλειστικότητα συμβάλλει στην τεχνική και οικονομική πρόοδο.

Η βιομηχανική εκμετάλλευση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας Velcro με την παραχώρηση της άδειας

εκμετάλλευσής τους επέτρεψε το να τεθεί στη διάθεση των επιχειρήσεων που το χρησιμοποιούν, ένα προϊόν που εκτιμάται για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του και τις ειδικές χρήσεις για τις οποίες προορίζεται ένα τέτοιο προϊόν, έτσι ώστε να μπορούμε να θεωρήσουμε ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις αντλούν ένα δίκαιο τμήμα του οφέλους που προκύπτει από τη συμφωνία. Η εδαφική προστασία που απορρέει από την αποκλειστικότητα πωλήσεως και από τη συναφή απαγόρευση εξαγωγής που έχουν επιβληθεί στο δικαιοπάροχο, μπορούν να θεωρηθούν ως απαραίτητες για να δεχτεί ο δικαιοδόχος να καταβάλλει τις αναγκαίες προσπάθειες για την τελειοποίηση και την κατασκευή του νέου υλικού – που βρισκόται ακόμη στο πειραματικό στάδιο κατά τη σύναψη της συμφωνίας – καθώς και για τη δημιουργία μιας αγοράς, που στην αρχή ήταν εντελώς ανύπαρκτη και σημαντικής επιχειρηματικής φήμης για το σήμα Velcro. Η συμφωνία δεν είχε ως αποτέλεσμα την κατάργηση του ανταγωνισμού, όσον αφορά σημαντικό τμήμα των σχετικών προϊόντων, στο μέτρο που στη Γαλλία υφίστανται πολλοί άλλοι παραγωγοί οι οποίοι κατασκευάζουν ανταγωνιστικά προϊόντα.

β) Αντίθετα, όσον αφορά τους περιορισμούς εμπορίας στη Γαλλία των προϊόντων που κατασκευάζονται από τη Velcro Europe αποκλειστικά σύμφωνα με μεθόδους που δεν προστατεύονται πλέον από τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, και ιδίως αυτές που καλύπτονται από να γαλλικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 182 436 και 1 188 714, ονομαζόμενα βασικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας, που έχουν λήξει αντίστοιχα στις 9 Αυγούστου και στις 15 Δεκεμβρίου 1977, η Επιτροπή δεν διαβλέπει καμία δικαιολόγησή τους κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3, τη στιγμή που έχει παύσει η ισχύς των διπλωμάτων αυτών.

Η Επιτροπή επισημαίνει το γεγονός ότι η συμβατικά παραχωρούμενη αποκλειστικότητα για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας δεν είναι δυνατόν να διαχωριστεί από την ύπαρξη και τη διατήρηση σε ισχύ των τελευταίων αυτών: καμία αποκλειστικότητα δεν μπορεί να ισχύει πλέον στη συγκεκριμένη περίπτωση μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σε σχέση με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας Velcro, τα οποία εκμεταλλεύτηκε η δικαιοδόχος επιχείρηση στη διάρκεια όλης της περιόδου ισχύος, και κατά συνέπεια δεν μπορεί να προβληθεί καμία αντίρρηση, εκ του λόγου τούτου, ως προς την εισαγωγή και την εμπορία στη Γαλλία προϊόντων που κατασκευάστηκαν σύμφωνα με μεθόδους που δεν προστατεύονται πλέον.

Επίσης δεν είναι δυνατόν να προβληθεί κανένας λόγος που να δικαιολογεί την απαγόρευση μιας τέτοιας εμπορίας βάσει μιας ενδεχόμενης αποκλειστικής χρησιμοποιήσεως του σήματος. Βέβαια, αντίθετα με τα δικαιώματα που απορρέουν από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, το δικαίωμα επί του εμπορικού σήματος δεν περιορίζεται χρονικά, χάρη, σε ορισμένες περιπτώσεις, στην συνέχιση της χρησιμοποίησης του και στις ανανεώσεις της καταχώρησής του. Ο κάτοχος ενός εμπορικού σήματος και οι δικαιοδόχοι του δεν δύνανται πάντως να προβάλουν τα δικαιώματα που έχουν επί του σήματος σε περίπτωση που ένας από αυτούς κάνει εξαγωγή στο έδαφος ενός άλλου μέσα στην ΕΟΚ, εφόσον αυτό δεν δικαιολογείται από ειδικούς λόγους που αναφέρονται κυρίως στην προστασία της εισαγωγής του σήματος στο εν λόγω έδαφος.

Σε μια περίπτωση όπως η προκείμενη, είναι δυνατόν να γίνει αποδεκτό ότι η αποκλειστικότητα της χρησιμοποίησης του εμπορικού σήματος βοηθά την προώθηση και τη διείσδυση ενός νέου προϊόντος σε νέα εδάφη όπου ασκούν τις δραστηριότητές τους ο δικαιοπάροχος ή οι δικαιοδόχοι· λόγω των συγκεκριμένων περιστάσεων, πάντως, η αποκλειστικότητα αυτή θα πρέπει να παύσει το αργότερο μετά την λήξη της ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ώστε να επιτραπεί η εξάπλωση των προϊόντων, τα οποία μέχρι τότε προστατεύονται από τον ανταγωνισμό σε περιορισμένες γεωγραφικές περιοχές και μέσα στα εθνικά σύνορα, καθώς και να επιβληθούν σε όλο το γεωγραφικό χώρο της διευρυμένης αγοράς της Κοινότητας. Πράγματι, η Επιτροπή, σχεδόν είκοσι χρόνια μετά την εισαγωγή του σήματος Velcro στη Γαλλία, καθώς και στις άλλες χώρες της Κοινότητας, κυρίως στις Κάτω Χώρες, δεν είναι σε θέση να διαπιστώσει αν στην υπόθεση αυτή υπάρχουν ειδικές περιστάσεις που μπορούν ακόμη να δικαιολογήσουν αποκλειστικότητα του σήματος υπέρ της Aplix ή της Velcro μετά τη λήξη της ισχύος των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας το Δεκέμβριο 1977.

γ) Τέλος, για την περίπτωση κατά την οποία οι συμβατικές σχέσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών επρόκειτο να συνεχιστούν μετά το Δεκέμβριο 1977 για την εκμετάλλευση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 2 015 550 – καθώς και, ενδεχομένως άλλων προστατευομένων μεθόδων παραγωγής που η Aplix θα είχε το δικαίωμα να εκμεταλλεύεται μέχρι τον Αύγουστο 1989, δεν θα μπορούσε να γίνει δεκτή υπέρ της Aplix βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, δηλαδή να θεωρηθεί για ορισμένο διάστημα ότι δεν υπάγεται στο άρθρο 85 παράγραφος 1, η αποκλειστικότητα του δικαιώματος κατασκευής και πώλησης υπέρ της Aplix, όσον αφορά αυτό το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή οποιοδήποτε νέο άλλο δίπλωμα, παρά μόνον αν αποδεικνυόταν ότι τα διπλώματα αυτά όντως τυγχάνουν εκμεταλλεύσεως. Όμως, αφενός, σύμφωνα με τις πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή, κανένα νέο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν έχει τύχει εκμεταλλεύσεως εκ μέρους της Aplix, και αφετέρου, ακόμη και αν ίσχυε το αντίθετο και ήταν δυνατόν να δικαιολογηθεί η ύπαρξη ενός αποκλειστικού δικαιώματος υπέρ της Aplix, τούτο πάντως δεν θα της επέτρεπε να αντιταχθεί εγκύρως στην εισαγωγή προϊόντων με το σήμα της Velcro, που έχουν κατασκευασθεί σε άλλα κράτη μέλη όχι σύμφωνα με αυτά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας αλλά με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που έχουν παύσει να ισχύουν.

2. Η απαγόρευση εξαγωγών που έχει επιβληθεί στην Aplix, η αυτόματη παράταση της διάρκειας της συμβάσεως, η υποχρέωση σχετικά με την αποκλειστική προμήθεια από την Fabrique de Metiers Jakob Müller, η υποχρέωση για την Aplix να απέχει από την κατασκευή του καλυπτόμενου με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προϊόντος έξω από το παραχωρηθέν έδαφος, η ρήτρα περί μη ανταγωνισμού, η υποχρέωση για την δικαιοδόχο επιχείρηση να παραχωρήσει στον δικαιοπάροχο τα δικαιώματά της επί ορισμένων ξένων διπλωμάτων βελτίωσης ευρεσιτεχνιών από το Δεκέμβριο του 1977, δεν δικαιολογούνται κατά κανένα τρόπο στα ισχύοντα διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή στο δικαίωμα επί

του σήματος και δεν πληρούν τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 85 παράγραφος 3.

α) Η απαγόρευση πραγματοποίησης άμεσων εισαγωγών που επιβάλλεται στην Aplix αποσκοπεί να επιτρέψει τη διατήρηση ενός συστήματος εδαφικής προστασίας προς όφελος άλλων δικαιοδόχων της Velcro στην κοινή αγορά καθώς και προς όφελος του δικαιοπάροχου. Αν στο παρελθόν η απαγόρευση εξαγωγών που είχε επιβληθεί από την Velcro στην Aplix και στους άλλους δικαιοδόχους μπορούσε να είχε τύχει απαλλαγής για ορισμένη χρονική περίοδο στη διάρκεια της οποίας ίσχυαν στη Γαλλία και σε άλλες χώρες της κοινής αγοράς βασικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας, λαμβανομένης, ιδίως, υπόψη της μεταβιβασθείσας καινοτόμου τεχνολογίας και των επενδύσεων που πραγματοποίησαν οι δικαιοδόχοι, η χορήγηση μιας τέτοιας απαλλαγής δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί τουλάχιστον μετά το 1977. Η απαγόρευση αυτή αποτελεί, ως έκ τούτου, σοβαρό πλήγμα για την ελευθερία ανταγωνισμού της Aplix μέσα στην κοινή αγορά.

β) Οι διατάξεις του άρθρου 19 της κοινοποιηθείσας συμφωνίας ελλείψει ειδικών συμφωνιών με τις οποίες θα μπορούσε νόμιμα να παραταχθεί η ισχύς της σύμβασης μετά το Δεκέμβριου του 1977, αποτελούν προσβολή της ελευθερίας της Velcro να τερματίζει τις περιοριστικές του ανταγωνισμού υποχρεώσεις που της έχουν επιβληθεί με την συμφωνία, χωρίς από την άλλη πλευρά να είναι δυνατόν να διαφανεί με ποιό τρόπο συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου.

γ) Η υποχρέωση για το δικαιοδόχο να προμηθεύεται ειδικό εξοπλισμό για την παραγωγή των ταινιών Crochets-Boucles από τον αποκλειστικό προμηθευτή Jakob Müller, ενώ έχει αποδειχτεί ότι τουλάχιστον από το 1977 η δικαιοδόχος θα μπορούσε να απευθυνθεί σε άλλους προμηθευτές στο εσωτερικό της κοινής αγοράς οι οποίοι προσφέρουν αντίστοιχο υλικό, συνιστά προσβολή της ελευθερίας της δικαιοδόχου να επιλέγει τις πηγές των προμηθειών της. Ο περιορισμός αυτός θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνο στο μέτρο που αποδεικνυόταν αναγκαίος για να εξασφαλισθεί η τεχνικά άψογη εκμετάλλευση της εφεύρεσης. Εξάλλου, δεν μπορεί πλέον να προβληθεί καμμία δικαιολογία, που αναφέρεται κυρίως σε θεμιτή ανταμοιβή των προσπαθειών για τη λειτουργία των αναγκαίων εξοπλισμών για την εκμετάλλευση της εφεύρεσης υπέρ της Jakob Müller, δεδομένου ότι η εταιρεία αυτή είχε την ανταμοιβή αυτή χάρη στον εφοδιασμό μέχρι τότε της Aplix καθώς άλλωστε και των άλλων δικαιοδόχων.

δ) Η απαγόρευση κατασκευής του προστατευόμενου με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προϊόντος εκτός του παραχωρηθέντος εδάφους δεν παρουσιάζει μετά τη λήξη της ισχύος των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ευνοϊκά αποτελέσματα, κατα την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3. Αντίθετα, συνιστά μάλλον ένα εμπόδιο για την καλύτερη κατανομή των εργασιών στο εσωτερικό της κοινής αγοράς.

ε) Λόγω του ότι, από το Δεκέμβριο του 1977, η Aplix δεν εκμεταλλεύεται κανένα ισχύον δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δεν μπορεί να προβληθεί καμμία δικαιολογία υπέρ της ρήτρας περί μη ανταγωνισμού με το σκεπτικό μιας καλύτερης εκμετάλλευσης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Καμμία δικαιολογία δεν μπορεί επίσης να προβληθεί με το σκεπτικό μιας μεγαλύτερης εκμετάλλευσης του σήματος Velcro από την δικαιοδόχο, δεδομένου ότι το θεμιτό της εκμετάλλευσης αυτής αμφισβητείται, από το 1977, από τη Velcro και η Aplix χρησιμοποιεί από τότε ένα άλλο δικό της σήμα.

στ) Ο περιορισμός του ανταγωνισμού που συνίσταται στην υποχρέωση της Velcro να αποκτά την κυριότητα των ξένων διπλωμάτων βελτίωσης ευρεσιτεχνιών που θα μπορούσαν να προκύπτουν από εφεύρεση της δικαιοδόχου, δεν δικαιολογείται πλέον, από το Δεκέμβριο του 1977. Τα βασικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας της Velcro εμπίπτουν από τότε στο δημόσιο τομέα, και, επομένως, η εταιρεία αυτή δεν μπορεί πλέον να προβάλει δικαιώματα για την απόκτηση ενδεχομένων διπλωμάτων βελτίωσης ευρεσιτεχνιών.

3. Επειδή κατά το διάστημα μετά τη λήξη ισχύος των βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Velcro, δηλαδή από τις 15 Δεκεμβρίου 1977, δεν πληρούνται όλοι οι όροι που προβλέπονται από το άρθρο 85 παράγραφος 3, η κοινοποιηθείσα συμφωνία δεν μπορεί να τύχει απαλλαγής, μετά την ημερομηνία αυτή.

IV. Άρθρο 7 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17

Αν οι συμφωνίες που κοινοποιήθηκαν πριν από την 1η Φεβρουαρίου 1963 δεν πληρούν τους όρους εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης και, εφόσον, οι επιχειρήσεις τις τερματίσουν ή τις τροποποιήσουν κατά τρόπο ώστε να μην εμπίπτουν πλέον στην απαγόρευση που προβλέπει το άρθρο 85 παράγραφος 1 ή εφόσον πληρούν τους όρους εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3 η Επιτροπή έχει την εξουσία, κατά την έκδοση απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 1, να ορίσει την περίοδο κατά την οποία ισχύει η απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Aplix θέλησε να τροποποιήσει ορισμένες ρήτρες της σύμβασης (βλέπε σημείο A, IV, γ)), ενώ η Velcro θέλησε να τερματίσει τη σύμβαση το Δεκέμβριο του 1977 (βλέπε σημείο A, IV, στ)). Παρά τη διαφωνία αυτή όσον αφορά το θέμα της τροποποίησης ή τερματισμού της σύμβασης, με την έννοια του άρθρου 7 του κανονισμού αριθ. 17, τα μέρη έπρεπε να τηρήσουν τη σύμβαση μέχρις ότου ληφθεί η παρούσα απόφαση, διότι πρόκειται για παλιά συμφωνία με προσωρινή εγκυρότητα. Η εγκυρότητα αυτή επιβεβαιώθηκε και από τα γαλλικά και ολλανδικά δικαστήρια το 1981 και 1983 (βλέπε σημείο A, IV, β). Η Επιτροπή θεωρεί ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, παρά την έλλειψη των όρων που απαιτούνται από το άρθρο 7 του κανονισμού αριθ. 17, αφότου τα μέρη δεσμεύτηκαν από τη σύμβαση μέχρι τη λήψη της παρούσας απόφασης, η αρχή της ασφάλειας του δικαίου θα πρέπει να υπερισχύσει έναντι της αρχής της αναδρομικότητας της απόφασης της Επιτροπής, τουλάχιστον για τις έννομες συνέπειες της σύμβασης μεταξύ των μερών. Εντούτοις, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι δικαιούται να περιορίσει την περίοδο ισχύος της απαγόρευσης του άρθρου 85, αν δεν πληρούνται οι όροι του άρθρου 7 του κανονισμού αριθ. 17.

V. Άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, αν η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν αιτήσεως ή αυτεπάγγελτα, παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 85 της συνθήκης, δύναται, με απόφασή της, να υποχρεώσει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων να περατώσουν τη διαπιστωθείσα παράβαση. Η Επιτροπή, βασιζόμενη

στις παρατηρήσεις που διατυπώνονται στα τμήματα I, II, III και IV, για τη περίοδο μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1977 θεωρεί ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις έχουν παραβεί το άρθρο 85 της συνθήκης και δεν είναι δυνατόν να χορηγηθεί απαλλαγή για τη σύμβαση που κοινοποιήθηκε,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Με την παρούσα διαπιστώνεται ότι όσον αφορά το έδαφος της κοινής αγοράς και ιδιαίτερα της Γαλλίας οι παρακάτω απαριθμούμενες ρήτρες της συμβάσεως μεταβιβάσεως δικαιωμάτων που συνήφθη μεταξύ των οριζόμενων στο άρθρο 4 μερών στις 14 Οκτωβρίου 1958, όπως συμπληρώθηκε από τις τροποποιητικές συμφωνίες της 17ης Νοεμβρίου 1958, της 29ης Μαΐου 1972 και της 10ης Δεκεμβρίου 1973, συνιστούν από τις 15 Δεκεμβρίου 1977, παραβάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ:

1. άρθρο 1 (αποκλειστικότητα)·
2. άρθρα 2 και 8 (απαγόρευση εξαγωγών)·
3. άρθρο 19 (παράταση της διάρκειας ισχύος των περιοριστικών ρητρών της συμβάσεως πέραν από τη διάρκεια ισχύος των λεγομένων βασικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, που φέρουν τους αριθμούς 1 064 360, 1 182 436 και 1 188 174)·
4. άρθρο 6, τρίτη πρόταση (υποχρέωση αποκλειστικής προμήθειας)·
5. άρθρο 6, τέταρτη πρόταση (απαγόρευση κατασκευής έξω από το παραχωρηθέν έδαφος)·
6. άρθρο 12 (απαγόρευση ασκήσεως ανταγωνισμού)·
7. άρθρο 9 (υποχρέωση μεταβιβάσεως των διπλωμάτων βελτίωσης ευρεσιτεχνιών στην Ομοσπονδική Δημοκρατία της Γερμανίας, το Ηνωμένο Βασίλειο και στις Κάτω Χώρες).

Άρθρο 2

Η Επιτροπή αρνείται την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης (ΕΟΚ).

Άρθρο 3

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 υποχρεούνται να παύσουν αμέσως τις διαπιστωθείσες στο άρθρο 1 παραβάσεις.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

1. Velcro SA
   rue César-Soulié 3,
   CH-1260 Nyon,
2. Aplix SA
   75bis, avenue Marceau
   F-75116 Paris

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 1985.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής